

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะยกนำเสนอเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 การกิจสถาบันอุดมศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตอนที่ 2 ความเป็นมาของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบปัจจุบัน ตอนที่ 3 การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ และ ตอนที่ 4 รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอบคัดเลือกในระบบปัจจุบัน

ตอนที่ 1 การกิจสถาบันอุดมศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดภารกิจต่างๆซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาดังนี้ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต “การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า “การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและ

ส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ

หมวด 3 ระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

- (1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

- (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม
- (3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็ผลการศึกษาจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบันวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นๆของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางด้านความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

- (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
- (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
- (4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
- (5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (4) การจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

- (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
- (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตาม ศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละ ระดับการศึกษา

หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ

มาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุก ประเภท การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม

มาตรา 32 ให้กระทรวงมีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูป คณะกรรมการจำนวน 4 องค์กร ได้แก่ สภากาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการศาสนา

และวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 33 สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณา เสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายและแผนด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การสนับสนุนทรัพยากร การประเมินผลการจัดการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งการพิจารณากลับรองกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 34 คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากรการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรมมีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

มาตรา 36 ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลและอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทางตาม มาตรา 21

ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น

มาตรา 38 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งพิจารณาการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน

ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งการกำกับดูแลหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 49 ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงาน
ดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตาม
มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำ
ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข
ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการ
อุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

โดยสรุปจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดไว้ว่า
การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อใน สถานศึกษาจะต้องพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน
ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปใน
กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา โดยให้
สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการสรรหาโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และนำผลการเรียนใน
สถานศึกษามาใช้ประกอบการพิจารณา โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่เสนอ
นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลป
และวัฒนธรรมแห่งชาติ และมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และ
มาตรฐานการศึกษา โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้
ตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี

ตอนที่ 2 ความเป็นมาของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน

การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหรือการสอบคัดเลือกรวม
ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2504 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
จัดสอบร่วมกันเป็นครั้งแรก มีสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ประสานงาน ต่อมาใน
ปี พ.ศ. 2505 มหาวิทยาลัยอีก 3 แห่ง ได้ร่วมดำเนินการสอบด้วย คือ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้มีการเปลี่ยนแปลง
มาเรื่อยๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2516 ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับโอนการสอบคัดเลือกจาก

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ ในการดำเนินงานการรับนักศึกษา โดยมีรูปแบบการดำเนินงาน 3 รูปแบบ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540 : 1) ดังนี้

1. การสอบคัดเลือกที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ประสานงานและดำเนินการ
2. การรับตรง หรือการให้โควตาของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาคเข้าสู่ระบบอุดมศึกษามากขึ้น ซึ่งในระยะเวลาต่อมามหาวิทยาลัยส่วนกลางก็ได้เปิดรับนักศึกษาในรูปแบบนี้ด้วย

3. การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เช่น โครงการพิเศษ สำหรับผู้มีความสามารถทางด้านกีฬา ด้านวิชาการ และด้านศิลปะ เป็นต้น โดยที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะดำเนินการตามปรัชญาและนโยบายของแต่ละสถาบัน โดยหลักการสำคัญ 2 ประการคือ

- (1) คัดเลือกให้เหมาะสมกับวิชาการ วิชาชีพ เมื่อเข้าศึกษาแล้วสามารถพัฒนานักวิชาการ นักวิชาชีพแขนงนั้นได้ดี และผู้ที่ได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยความสำเร็จ

- (2) ใช้กระบวนการคัดเลือกให้เกิดความเสมอภาค คือ ป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวกของสถาบัน โดยมีการสอบวัดความรู้ความสามารถตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และตามที่ทักษะวิชาต่าง ๆ เห็นสมควร และดำเนินการโดยความร่วมมือและประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับทบวงมหาวิทยาลัย

การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการและพัฒนามาตลอดอย่างเป็นระบบและมีหลักการเป็นที่ยอมรับ จากการวิเคราะห์ข้อสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ข้อสอบที่มีระดับความยากปานกลาง สามารถแยกคนเก่งออกจากคนอ่อนได้ และวัดความสามารถของนักเรียนได้แม่นยำ (อ้างถึงใน ไทย ทิพย์สุวรรณกุล และคณะ, 2543 : 11) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่เป็นมาก็มีปัญหาสำคัญหลายประการที่เกิดขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540 : 2) เช่น

- มีผลกระทบในทางลบต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากนักเรียนจะสนใจเรียนเฉพาะวิชาหลัก และวิชาเฉพาะที่ใช้สอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ไม่สนใจเรียนวิชาทั่วไป หรือทำกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ในหลักสูตร

- จำนวนผู้สมัคร และจำนวนสถาบันที่ร่วมรับศึกษามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จนเกรงว่าจะเกินความสามารถของระบบที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภาณุรัตน์ รัตยาภรณ์, 2539 : 76)

- สร้างความเครียดให้แก่ผู้สอบเอนทรานซ์ และผู้ปกครอง เพราะการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเปรียบเสมือนก้าวแรกของชีวิตที่จะนำไปสู่วิชาชีพต่าง ๆ ที่นิสิตนักศึกษาจะยึดถือเป็นอาชีพต่อไป และมีโอกาสได้งานทำสูง โดยเฉพาะถ้าได้เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียง หรือคณะที่สามารถหางานที่เงินเดือนสูงก็จะทำให้อุณหภูมิ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2531 : 35)

- มีข้อจำกัดด้านเวลา สามารถดำเนินการช่วงปิดภาคการศึกษา ซึ่งการมีเวลาจำกัดและผู้สมัครจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้แบบทดสอบรูปแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ อันเป็นผลให้คุณภาพผู้ผ่านการทดสอบบางสาขาวิชา ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสาขาวิชา (อ้างถึงในมานะ ตรรยาภิวัฒน์, 2542 : 11)

- การเลือกคณะวิชาของนักเรียนส่วนหนึ่งมิใช่เป็นไปตามความถนัดที่แท้จริงของผู้สอบ แต่เป็นไปตามค่านิยมของสังคมและผู้ปกครอง จึงทำให้นักเรียนเหล่านี้เมื่อเข้าเรียนบางคนเรียนไม่ได้ บางคนปรับตัวไม่ได้ ถูกคัดออก (อารีรัตน์ วัฒนสิน, 2541 : 37)

- การประเมินความรู้ความสามารถของผู้สมัคร กระทำเพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินผล ทำให้ขาดความเชื่อมั่น เนื่องจากการวัดเพียงครั้งเดียวอาจจะวัดความสามารถที่แท้จริงของเด็กไม่ได้ทั้งหมด

จากปัญหาดังกล่าวประกอบกัน ทบวงมหาวิทยาลัยจึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการสอบคัดเลือกขึ้นมาในปี พ.ศ. 2535 และได้ดำเนินการปรับปรุงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศระบบและวิธีการคัดเลือกรวมแนวใหม่ ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543 : 1-2)

1. วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ

1.1 การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์หลัก

2 ประการคือ

(1) เพื่อให้มหาวิทยาลัย / สถาบัน ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน

(2) เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นไปตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของการคัดเลือก

การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร จากองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

(1) ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่นักเรียนแต่ละคนได้จากสถาบันที่สำเร็จการศึกษา ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10

(2) ผลการสอบวิชาหลัก และวิชาเฉพาะให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 90

คณะ / ประเภทวิชาที่กำหนดให้สอบเฉพาะวิชาหลัก จะนำคะแนนวิชาหลัก มาใช้ร้อยละ 90

ในกรณีคณะ / ประเภทวิชาที่มีการสอบวิชาเฉพาะด้วย การกำหนดสัดส่วน ค่าน้ำหนักระหว่างวิชาหลัก และคะแนนวิชาเฉพาะให้เป็นไปตามที่แต่ละมหาวิทยาลัย / สถาบัน กำหนด

(3) ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย มหาวิทยาลัย / สถาบัน จะ ทำการสอบสัมภาษณ์ และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อม และ ความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

2. วิธีการและขั้นตอนการคัดเลือก

ขั้นตอนการคัดเลือก มี 2 ขั้นตอน

2.1 การสอบวัดความรู้

ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะต้องสอบวัดความรู้ วิชาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัย / สถาบัน กำหนดไว้ให้ครบถ้วนทุกรายวิชา โดยที่ทบวง มหาวิทยาลัยจะจัดสอบปีละ 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม

ครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนกันยายน - เดือนตุลาคม

วิชาที่จัดสอบมีทั้งสิ้น 41 วิชา แบ่งเป็นวิชาหลัก 15 วิชา วิชาเฉพาะ 26 วิชา ทั้งวิชาหลักและวิชาเฉพาะจัดสอบปีละ 2 ครั้ง ยกเว้น วิชาเฉพาะความถนัดทาง สถาปัตยกรรมศาสตร์ ปฏิบัติการดุริยางคศิลป์ (ไทย สากล) และปฏิบัตินาฏยศิลป์ (ไทย สากล) จัดสอบปีละ 1 ครั้ง เฉพาะการสอบครั้งที่ 2 (เดือนกันยายน - เดือนตุลาคม) เท่านั้น

หลังจากสอบประมาณ 1 เดือน ทบวงมหาวิทยาลัย จะแจ้งคะแนนสอบ ให้ผู้สมัครทราบเพื่อนำไปใช้ในการเลือกสมัครเข้าศึกษาในคณะ / ประเภทวิชาต่าง ๆ

ผู้สมัครจะสมัครสอบครั้งละกี่วิชาก็ได้ คะแนนจากการสอบจะเก็บไว้ใช้ได้ 3 ปี นับจากวันที่ประกาศผล

2.2 การคัดเลือก

- มหาวิทยาลัย / สถาบัน จะกำหนดวิชาที่จะนำคะแนนไปใช้คัดเลือกในบางคณะ / ภาควิชา อาจกำหนดเฉพาะวิชาหลัก บางคณะ / ภาควิชา กำหนดทั้งวิชาหลัก และวิชาเฉพาะ
- ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครเลือกคณะ / ภาควิชาในเดือนเมษายน ผู้สมัครเลือกได้ครั้งละ 4 อันดับการเลือก โดยผู้สมัครต้องตรวจสอบคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกที่คณะ/ ภาควิชาได้กำหนดไว้ก่อนยื่นใบสมัคร มิเช่นนั้นจะถูกตัดสิทธิ์ในการคัดเลือก
- ทบวงมหาวิทยาลัยจะนำคะแนนสอบรายวิชาที่ได้คะแนนสอบจากการสอบครั้งที่ดีที่สุดมารวมคะแนน โดยคิดน้ำหนักจากการสอบวัดความรู้ ร้อยละ 90 และคะแนนที่คำนวณจากผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 10

สำหรับในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางประการ จากปีการศึกษา 2543 ของรูปแบบการดำเนินการรับนักศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การรับตรง คัดเลือกจากนักเรียนในภาค 14 จังหวัดภาคใต้ โดยใช้ผลคะแนนสอบข้อเขียนที่ดีที่สุดของนักเรียนจากการสอบวัดความรู้ซึ่งจัดโดยทบวงมหาวิทยาลัยในการสอบครั้งที่ 2 / 2544 (ตุลาคม 2544) และในการสอบครั้งที่ 1/2545 (มีนาคม 2545) เท่านั้นเป็นคะแนนตัดสิน และต้องผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำแต่ละวิชาตามที่คณะ/ภาควิชากำหนด โดยนักเรียนจะต้องจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และกำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2544 จากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้ ในสังกัดกรมสามัญศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือสังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

สำหรับนักเรียนที่อยู่ในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีที่ 2 ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับนักศึกษาในระบบการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ต้องเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2530 และเลือกศึกษาโดยวิธีการเรียนในชั้นเรียน (ขร.) ทุกกลุ่มวิชา และอยู่ในโรงเรียนสังกัด

กรมการศึกษานอกโรงเรียน 14 จังหวัดภาคใต้ และในปีการศึกษา 2545 กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนสุดท้ายของหลักสูตร

2. การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เพื่อสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเยาวชนให้มีพละนามัยสมบูรณ์ ชำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ และค่านิยมอันดีงามของชาติ โดยให้โอกาสพิเศษแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่นในด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และดนตรี ซึ่งนอกจากจะสามารถกระตุ้นให้ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในงานพัฒนาชีวิต ยังเป็นการพัฒนาความสามารถพิเศษที่เยาวชนมีแต่เดิมให้เจริญสมบูรณ์ยิ่งขึ้นได้ต่อเนื่องในระดับอุดมศึกษาอีกด้วย โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2545 : 21 – 23)

1) การพิจารณารับนักศึกษาประเภทนี้เป็นการรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นจากการรับปกติ โดยคณะต่าง ๆ เป็นผู้กำหนดจำนวนรับตามความเหมาะสม ภายใต้การดำเนินงานของการคัดเลือกโดยวิธีรับตรง

2) ความสามารถพิเศษ ได้แก่ ความสามารถพิเศษด้านกีฬา และความสามารถพิเศษด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งต้องเป็นความสามารถพิเศษของนักเรียนขณะกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3) การพิจารณาให้สิทธิ์เข้าโครงการ จะพิจารณาโดยเรียงลำดับระดับความสามารถพิเศษจากสูงก่อน

4) การพิจารณาเข้าศึกษาในโครงการความสามารถพิเศษ จะพิจารณาหลังจากการจัดลำดับที่ของการคัดเลือกโดยวิธีรับตรงตามปกติ จึงจะพิจารณาอันดับการเลือกที่ได้เลือกไว้ 2 อันดับในใบสมัครของโครงการนี้

5) ผู้ที่ได้สิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ภายใต้เกณฑ์การใช้ความสามารถพิเศษ จะต้องมียกคะแนนสอบข้อเขียนของคณะ / ภาควิชาที่เลือกไม่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยลบด้วย 2.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean – 2.5 SD) ซึ่งคำนวณจากคะแนนรวมของผู้สมัครกลุ่ม 2 ที่สอบผ่านข้อเขียนตามปกติของคณะ

6) ยินดีช่วยเหลือมหาวิทยาลัย โดยใช้ความสามารถพิเศษของตนที่มีอยู่ในระหว่างศึกษาในมหาวิทยาลัย

7) เกณฑ์ความสามารถพิเศษด้านกีฬา จัดลำดับความสามารถดังนี้ คือ

(1) นักกีฬาตัวแทนชาติไทย ทุกระดับ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

- (2) นักกีฬา (ทั่วไป) ตัวแทนเขตที่เข้าร่วมแข่งขันกีฬาแห่งชาติ
- (3) นักกีฬา (ทั่วไป) ตัวแทนจังหวัดที่เข้าร่วมแข่งขันกีฬาระหว่างจังหวัด
- (4) นักกีฬา (เยาวชน) ตัวแทนเขตที่เข้าร่วมแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ
- (5) นักกีฬา (เยาวชน) ตัวแทนจังหวัดที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเยาวชนระหว่างจังหวัด
- (6) นักกีฬา (นักเรียน) ตัวแทนเขตการศึกษาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬานักเรียนเขตการศึกษา

8. เกณฑ์ความสามารถพิเศษด้านศิลปวัฒนธรรม ลำดับความสามารถคือ

- (1) ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมการแข่งขัน หรือประกวดระดับนานาชาติ
- (2) ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมการแข่งขัน หรือประกวดระดับชาติ
- (3) ชนะการแข่งขัน หรือประกวดระดับภาค หรือเขตการศึกษา

3. การสอบคัดเลือกที่ทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการ ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินการและใช้เกณฑ์คล้ายคลึงกับที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2543 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คงเดิม

3.2 องค์ประกอบการคัดเลือก มี 3 องค์ประกอบ คงเดิม คือ

- ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่นักเรียนแต่ละคนได้จากสถานศึกษาที่สำเร็จให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10

- ผลการสอบวิชาหลัก และวิชาเฉพาะให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 90 คณะ / ประเภทวิชาที่สอบเฉพาะวิชาหลัก จะนำคะแนนวิชาหลักมาใช้ร้อยละ 90 ถ้าคณะ / ประเภทวิชาที่มีการสอบวิชาเฉพาะด้วย การกำหนดสัดส่วนค่าน้ำหนักระหว่างคะแนนวิชาหลัก และวิชาเฉพาะให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัย / สถาบันกำหนด

- ผลการตรวจสอบร่างกาย จะกระทำเพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อม และความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดค่าน้ำหนักคะแนน

3.3 การสอบวัดความรู้ จะสอบวัดความรู้โดยจัดสอบปีละ 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม

ครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนตุลาคม

การสอบวัดความรู้มี 36 วิชา แบ่งเป็นวิชาหลัก 15 วิชา และวิชาเฉพาะ 21 วิชา จัดสอบวิชาหลัก และวิชาเฉพาะปีละ 2 ครั้ง ยกเว้น วิชาเฉพาะความถนัดทาง

สถาปัตยกรรมศาสตร์ คนตรีปฏิบัติ (ไทย /สากล) ที่จัดสอบปีละ 1 ครั้ง เฉพาะเดือน ตุลาคมเท่านั้น

3.4 แจกผลคะแนนให้ผู้สอบทราบล่วงหน้า (หลังการสอบแล้วประมาณ 1 เดือน) เพื่อนำไปใช้ในการเลือกสมัครเข้าศึกษาในคณะ / ภาควิชาต่าง ๆ

3.5 ผู้สมัครสอบสอบได้ครั้งละไม่เกิน 20 วิชา คะแนนสอบจะเก็บไว้ใช้ได้ 2 ปี ยกเว้น คะแนนการสอบครั้งที่ 2/2542, 1/2543, 2/2543 และ1/2544 เก็บไว้ใช้ได้ 3 ปี

3.6 มหาวิทยาลัย/สถาบัน จะกำหนดวิชาที่จะนำคะแนนไปใช้ในการคัดเลือก

3.7 ผู้สมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้ยื่นใบสมัครเลือกคณะ / ภาควิชาในเดือนเมษายน โดยที่เลือกได้ครั้งละไม่เกิน 4 อันดับ และจะต้องผ่านคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกของคณะ / ภาควิชาที่ประสงค์จะสมัคร

3.8 ทบวงมหาวิทยาลัยจะนำคะแนนสอบรายวิชาที่ได้คะแนนจากการสอบครั้งที่ดีที่สุด (กรณีสอบมากกว่า 1 ครั้ง) มารวมคะแนน

สรุปได้ว่า ความเป็นมาของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยจนกระทั่งถึงปัจจุบัน เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2504 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จัดสอบร่วมกัน โดยมีสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ประสานงาน ปี พ.ศ. 2505 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมดำเนินการสอบด้วย ปี พ.ศ.2516 ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับโอนการสอบคัดเลือกจากสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ ในการดำเนินการรับนักศึกษา ปี พ.ศ. 2535 ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการสอบคัดเลือก และได้ดำเนินการปรับปรุงมาเรื่อยๆ จนกระทั่งปี พ.ศ.2543 ได้มีการประกาศใช้ระบบและวิธีการคัดเลือกกรวมแนวใหม่ โดยมีรูปแบบการดำเนินการรับนักศึกษา 3 รูปแบบ คือ การรับตรง / โควตา การรับนักศึกษาตามความสามารถพิเศษ และการสอบคัดเลือกกรวม โดยมีการใช้เกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) โดยให้นำหนักเป็น 10% ของคะแนนการสอบคัดเลือกเข้า มีการจัดสอบปีละ 2 ครั้ง สามารถเก็บคะแนนการสอบไว้ใช้ได้ 3 ปี และจะพิจารณาตัดสินจากคะแนนสอบครั้งที่ดีที่สุด และการประกาศผลจะแจ้งทั้งทางจดหมาย และทางอินเทอร์เน็ต ในปี พ.ศ.2545 ซึ่งเป็นปีปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางประการเกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีการ เช่น ให้มีการเก็บคะแนนที่สอบไว้ได้ 2 ปี การจัดสอบ

ปีละ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม และครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนตุลาคม สำหรับรูปแบบและการดำเนินงานอื่นๆยังคงแบบเดิม

ตอนที่ 3 การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

จากการสำรวจระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะประเด็นการสอบคัดเลือก การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เพื่อเข้าสู่ระบบมหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรีในต่างประเทศ พบว่า ระบบการคัดเลือกจะมีทั้งคล้ายคลึง และแตกต่างกัน ผู้วิจัยใคร่ขอนำเสนอระบบการคัดเลือกในประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฮองกง และมาเลเซีย กับในประเทศอื่น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดา เป็นต้น โดยมีรายละเอียดของวิธีการคัดเลือกดังต่อไปนี้

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีมหาวิทยาลัยแห่งชาติ 2 แห่ง คือ National University of Singapore และ Nanyang Technological University จากการศึกษาเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. ผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้เกณฑ์ผลการทดสอบตามระบบของสิงคโปร์ GCE (Singapore Cambridge General Certificate of Education) ในระดับ A (A Level) โดยที่ใครได้คะแนนสูงก็มีโอกาสที่จะได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรณีที่ต้องการตามโควตาที่แต่ละคณะกำหนด แต่อย่างไรก็ตามในบางคณะอาจจะต้องมีการสอบวัดความถนัด วัดทักษะ การสัมภาษณ์ หรือการสอบข้อเขียนที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นเพิ่มเติม
2. ผู้จบทางด้านอาชีวศึกษา ซึ่งได้รับวุฒิปัตร์จากสถาบันโพลิเทคนิค (Polytechnics) มหาวิทยาลัย โดยทบวงมหาวิทยาลัยจะพิจารณาจากผลการเรียนจากวุฒิปัตร์ และผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (O – Level)

แนวโน้มในปี พ.ศ. 2546 กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยที่นักเรียนที่ผ่านการสอบ GCE ระดับ A จะใช้ผลการสอบเพียง 75 % และจะใช้ผลการทดสอบความถนัด SATI (Reasoning Test) 25 % และคะแนนจากการทำกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ อีก 5 % และ

สำหรับนักเรียนที่จบจากโพลีเทคนิค (Polytechnics) จะใช้ผลการเรียนในระดับอาชีวศึกษา 60 % ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (O – Level) 15 % ผลจากแบบทดสอบความถนัด SATI Reasoning Test 25 % และคะแนนการทำกิจกรรมพิเศษต่างๆ 5 %

สรุปได้ว่าประเทศสิงคโปร์ใช้ผลการทดสอบ GCE ระดับ A (A – Level) สำหรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย และใช้ผลการเรียนจากวุฒิบัตร และผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (O– Level) สำหรับผู้จบทางด้านอาชีวศึกษา เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และแนวโน้มในปี พ.ศ.2546 จะมีการนำผลการทดสอบความถนัด SATI Reasoning Test และคะแนนจากการทำกิจกรรมพิเศษต่างๆ มาเป็นองค์ประกอบในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ประเทศมาเลเซีย

ระบบการศึกษาของประเทศมาเลเซีย อาจแบ่งได้เป็น 5 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับหลังมัธยมศึกษาหรือก่อนเข้ามหาวิทยาลัย และระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการให้ความรู้และทักษะแก่บุคคลโดยมุ่งผลิตนักวิชาชีพเพื่อสนองความต้องการกำลังคนของประเทศ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย การศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และสถาบันโพลีเทคนิค การที่นักเรียนจะเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาจะต้องผ่านระดับหลังมัธยมศึกษา ซึ่งมี 2 โปรแกรม คือ Sixth Form และ Matriculation Class ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. โปรแกรม Sixth Form นักเรียนจะต้องผ่านการสอบ SPM/ SPMV ได้เกรด 1 มี 2 สาย คือ สายศิลปะ และสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นการเตรียมสู่ The Malaysian Higher School Certificate (MHSC) หรือ STPM การสอบนี้จัดโดย Malaysian Examination Council ซึ่งได้รับการรับรองจาก University of Cambridge Local Examination Syndicate (UCLES) และประเทศอังกฤษ ดังนั้น STPM จึงเป็นคุณสมบัติในการเข้ามหาวิทยาลัยในมาเลเซีย และได้รับการยอมรับจากมหาวิทยาลัยเกือบทั้งหมด และองค์กรสอบวิชาชีพทั่วโลก
2. โปรแกรม Matriculation Class เป็นการเตรียมนักเรียนเข้าสู่มหาวิทยาลัย โดยการออกแบบพิเศษ เพื่อให้นักเรียนได้สอบข้อสอบที่จัดโดยมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ

ตามความต้องการของแต่ละมหาวิทยาลัย ระยะเวลาของโปรแกรมนี้อยู่ระหว่าง 1 – 2 ปี แล้วแต่มหาวิทยาลัยที่จัดสอบแล้วนักเรียนสามารถสอบผ่านได้

สรุปได้ว่า ประเทศมาเลเซียใช้คะแนนการสอบผ่านโปรแกรม Sixth Form โดยสอบ SPM / SPMV ได้เกรด 1 หรือโปรแกรม Matriculation Class เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ประเทศฮ่องกง

การสอบระดับชาติของรัฐในฮ่องกง จะดำเนินการโดยคณะกรรมการการสอบแห่งฮ่องกง (HKEA) ซึ่งมีด้วยกัน 2 ชุด คือ

1. การสอบระดับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง (The Hong Kong Certificate of Education Examination : HKCEE) โดยจัดให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเวลา 5 ปี

การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของประเทศไทยของฮ่องกงในระดับนี้ จะต้องผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของการสอบ HKCEE ไม่ต่ำกว่าเกรด E ใน 7 วิชา ซึ่งผู้สอบต้องสอบผ่าน 6 รายวิชาในการสอบครั้งเดียวกัน นอกจากนี้ จะต้องสอบได้วิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตร B หรือได้ไม่ต่ำกว่า C ในหลักสูตร A จะต้องสอบได้วิชาภาษาจีน หรือภาษาอื่นที่นอกเหนือจากอังกฤษและจีน และจะต้องสอบผ่านคณิตศาสตร์

2. การสอบระดับสูงของฮ่องกง (The Hong Kong Advanced Level Examination : HKALE) โดยจัดให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเวลา 7 ปี

การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของประเทศไทยของฮ่องกงในระดับนี้ จะต้องผ่านเกณฑ์ต่อไปนี้

1. จะต้องได้ไม่ต่ำกว่า เกรด D ในการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับ AS
2. จะต้องได้ไม่ต่ำกว่า เกรด E ในภาษาและวัฒนธรรมจีน ในระดับ AS
3. จะต้องได้ไม่ต่ำกว่า เกรด E ใน 2 วิชา ในระดับ AL ระดับสูง
4. ต้องได้ไม่ต่ำกว่า เกรด E ใน 1 วิชา ในระดับ AL และได้ไม่ต่ำกว่าเกรด E ใน 2 วิชา ในระดับ AS นอกเหนือจากการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาและวัฒนธรรมจีน

5. ต้องได้ไม่ต่ำกว่าเกรด E ใน 4 วิชา ในระดับ AS นอกเหนือจากการใช้ภาษาอังกฤษและ ภาษาและวัฒนธรรมจีน

สรุปได้ว่าประเทศฮ่องกงใช้คะแนนจากการสอบระดับประกาศนียบัตรการศึกษา (HKCEE) และคะแนนจากการสอบระดับสูง (HKALE) ของฮ่องกง เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาและวัฒนธรรมจีน เป็นวิชาบังคับ ทั้งระดับ HKCEE และระดับ HKALE

ประเทศญี่ปุ่น

การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น ผู้ที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จะต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต้องผ่านการทดสอบ 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 สอบคัดเลือกรวม เรียกว่า University Entrance Qualification Examination ใช้แบบทดสอบมาตรฐานสอบพร้อมกันทั่วประเทศ เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานและความรู้ทั่วไปของระดับชั้นมัธยมศึกษา วิชาที่สอบมี 5 วิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาญี่ปุ่น และภาษาที่สองอีก 1 ภาษา (ภาษาอังกฤษ หรือ ฝรั่งเศส หรือเยอรมัน) ผลจากการสอบสามารถนำไปใช้เพื่อการจัดลำดับเลือกเข้ามหาวิทยาลัยและโปรแกรมที่มีชื่อเสียงได้

ประเภทที่ 2 เป็นการสอบตามความต้องการของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปข้อเขียน การสัมภาษณ์ แบบทดสอบภาคปฏิบัติ แบบทดสอบวัดความถนัด เป็นต้น

ในบางมหาวิทยาลัยรับนักศึกษาโดยไม่ต้องผ่านการสอบประเภทที่ 1 แต่จะพิจารณาจากการรับรองของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอบประเภทที่ 2 ทั้งนี้ผู้สมัครต้องเขียนบทความ เขียนรายงาน พร้อมทั้งเข้ารับการสัมภาษณ์ประกอบการพิจารณาคัดเลือก

สำหรับนักศึกษาต่างชาติที่ต้องการศึกษาในประเทศญี่ปุ่น จะมีเกณฑ์เพิ่มเติม ได้แก่ การสอบผ่าน Level 1 (Advanced) ของ The Japanese Proficiency Test และ General Examination for Foreign Student ซึ่งจะจัดสอบในเดือนธันวาคม 1 ปี ก่อนการเข้าเรียนในปีต่อไป

ระบบการสอบคัดเลือกของประเทศญี่ปุ่นที่ใช้อยู่ปัจจุบันพบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ (สุภาภรณ์ คงทวี, 2541 : 18 – 19)

1. ผู้สมัครเลือกเรียนบางคณะและบางมหาวิทยาลัยมีจำนวนมาก อัตราการแข่งขันสูง โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยแห่งจักรพรรดิ (Imperial University) ได้แก่ มหาวิทยาลัยโตเกียว เกียวโต โตโฮกุ คิวชู ฮ็อกไกโด โอซากา และนาโกย่า นักศึกษาบางคนใช้ความพยายามสอบคัดเลือกคนละหลายปี ซึ่งถึงแม้ว่ามีความตั้งใจแน่วแน่และอดทน แต่เป็นการสูญเปลืองอย่างมากทั้งด้านสังคมและตนเอง ทางแก้ไขคือ ต้องเปลี่ยนทัศนคติของสังคมที่ให้ความสำคัญต่อประวัติการศึกษาของตนมากเกินไป และต้องให้ทุกมหาวิทยาลัยพัฒนาลักษณะและมาตรฐาน โดยเฉพาะคุณภาพทางการศึกษาให้เท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยแห่งจักรพรรดิ

2. การสอบคัดเลือกในปัจจุบันให้น้ำหนักความสำคัญต่อแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มากเกินไป และพิจารณาความสามารถทั่วไป และเจตคติของผู้สมัครน้อย จึงเป็นการบังคับให้นักเรียนมุ่งวิชาการเพื่อเตรียมตัวสอบเท่านั้น นักศึกษาบางคนเลือกเรียนคณะตามระดับคะแนนจากแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล โดยไม่มีความสนใจในการเรียนอย่างเพียงพอ เพราะเป้าหมายคือ ต้องการให้มีที่เรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงเท่านั้น แต่หลังจากเข้ามาเป็นนักศึกษาจึงตระหนักว่าไม่ได้ต้องการเรียนในคณะนั้น จึงต้องการเปลี่ยนคณะและในกรณีนี้ถ้าไม่สามารถเปลี่ยนคณะได้ นักศึกษาเหล่านี้ก็จะต้องจำทนเรียน ปัญหาเช่นนี้นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในมหาวิทยาลัยทุกแห่ง

3. จากปัญหาที่ต้องแข่งขันกันมากและการสอบวัดสัมฤทธิ์ผลเข้มข้น นักเรียนต้องเรียนหนักมาก เพื่อเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ผู้ปกครองส่วนมากจะจ้างครูมาสอนพิเศษหรือส่งบุตรหลานไปโรงเรียนกวดวิชาทั่วไปของเอกชน ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า จูกู และโรงเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย (โยปีโก้)

กระทรวงศึกษาธิการของญี่ปุ่นทำการศึกษาระดับชาติ เกี่ยวกับการส่งบุตรหลานไปเรียน จูกู และตั้งข้อสังเกตว่า

1. มีนักเรียนจำนวนไม่มากนักที่เรียนพิเศษเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. จำนวนนักเรียนที่เรียนพิเศษเพิ่มปริมาณร้อยละ 25 เมื่อเรียนใกล้สำเร็จจากโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อสอบเข้าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
3. จำนวนนักเรียนที่เรียนพิเศษเพิ่มปริมาณร้อยละ 50 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเตรียมตัวสอบเข้าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. การกวดวิชาจะมีในเมืองใหญ่มากกว่าในเมืองเล็ก

นอกจากจะมีนักเรียนจำนวนมากที่ไปเรียนกวดวิชา ในหลายปีที่ผ่านมาทราบว่า มีนักเรียนที่ไม่สามารถสอบคัดเลือกได้ในปีแรก (Ronin) จำนวนนับเป็นพัน ๆ คนที่ต้องอุทิศ เวลาอยู่ในโรงเรียนกวดวิชา โยบิโก่ ผู้ปกครองต้องจ่ายเงินจำนวนมากเพื่อการเรียนพิเศษนี้

สรุปได้ว่า ประเทศญี่ปุ่นใช้คะแนนการสอบคัดเลือกรวมจากแบบทดสอบ มาตรฐาน และคะแนนจากการสอบคัดเลือกตามที่แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และสำหรับนักศึกษาต่างชาติ ใช้คะแนนการสอบผ่าน Level 1 (Advance) ของ The Japanese Proficiency Test และ General Examination for Foreign Student เป็นเกณฑ์เพิ่มเติม

ประเทศสหรัฐอเมริกา

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา อาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับมลรัฐ และระดับสถาบัน นโยบายอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา จะมาจากทั้งภาครัฐตั้งแต่ระดับรัฐบาลกลาง ระดับรัฐบาลมลรัฐ และระดับท้องถิ่น และจาก ภาคเอกชน โดยปกติสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาจะมีหน่วยงานพร้อมเจ้าหน้าที่ ประจำ เพื่อจัดการด้านการจัดหานักศึกษา (Recruitment) และการรับสมัครนักศึกษาตลอดจน การวางแผนและพัฒนาสถาบันอย่างเป็นทางการเป็นกิจจะลักษณะ ในปัจจุบันกระบวนการจัดหา คัดเลือก และรับนักศึกษาถือเป็นงานที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อสถาบันอุดมศึกษาอย่างมาก เนื่องจากสถาบันต่าง ๆ ต้องแข่งขันกันทุกวิถีทาง ที่จะดึงดูดนักศึกษาที่มีคุณภาพสูงมาสมัคร ซึ่งจะส่งผลไปถึงการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาที่มีขึ้นเป็นประจำจากการแข่งขันที่เข้มข้น ระหว่างสถาบันต่าง ๆ

การดำเนินการคัดเลือกนักศึกษา—พิจารณาจากเกณฑ์ที่หลากหลาย (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดย ชูเวช ชาลูนสง่าวเวช, 2543 : 42) เช่น พิจารณาจาก คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผลการทดสอบจากแบบ ทดสอบมาตรฐานต่าง ๆ ที่จัดสอบกันในเชิงพาณิชย์ เช่น การทดสอบความถนัดทางวิชาการ (Scholastic Aptitude Test หรือ SAT) เป็นต้น นอกจากนี้บางสถาบันยังมีการพิจารณาจาก การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร การเขียนเรียงความ หนังสือแนะนำผู้สมัคร และผลการสอบ สัมภาษณ์ เป็นต้น สำหรับนักศึกษาที่เรียนมาจากระบบโรงเรียนบ้าน (home schooling) ซึ่ง กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน ก็จะมีเกณฑ์การพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ

สรุปได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้เกณฑ์ที่หลากหลายขึ้นอยู่กับนโยบายอุดมศึกษาของภาครัฐตั้งแต่ระดับรัฐบาลกลาง ระดับรัฐบาลมลรัฐ และระดับท้องถิ่น และจากภาคเอกชน เช่น คะแนนเฉลี่ยสะสม, ผลการทดสอบจากแบบทดสอบมาตรฐาน, คะแนน SAT หรือเกณฑ์ตามที่แต่ละสถาบันกำหนดในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ประเทศออสเตรเลีย

การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะแตกต่างกันระหว่างรัฐ และระหว่างมหาวิทยาลัย (ไทย ทิพย์สุวรรณกุล, 2543 : 123 – 124) แต่ละรัฐจะมีศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับนักศึกษาอยู่ที่ Tertiary Admission Center (TAC) ซึ่งอาจมีชื่อแตกต่างกันออกไปได้ เช่น VTAC, QTAC, SA TAC, TISC และ UAC เป็นต้น มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครอย่างเป็นอิสระ แต่สามารถสรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกได้ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Level 12) และหากได้คะแนนดีก็มีสิทธิ์ได้รับคัดเลือกเข้าศึกษาต่อไปสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะผู้ได้คะแนนดีเยี่ยมและดีมาก
2. แต่ละสถาบันจะมีแบบทดสอบคัดเลือก 2 ระบบ คือ แบบทดสอบทั่วไป (General entry requirements) และแบบทดสอบเฉพาะ (Special requirements)
3. วิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ เป็นวิชาหลักที่ต้องสอบในทุกมหาวิทยาลัย
โรงเรียนในออสเตรเลียจะเสนอผลการวัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนทั่วไปเพื่อให้ครบตามแผนการเรียน และโครงสร้างหลักสูตร กับกลุ่มวิชาซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาว่าคณะใดกำหนดให้นักเรียนผ่านวิชาใดบ้าง ในรายงานผลการศึกษานักเรียน จะรายงานเป็นคะแนนเปรียบเทียบเป็นคะแนนมาตรฐาน

ผลการสอบคัดเลือกจะพิจารณาคะแนนจากโรงเรียน และจากการสอบคัดเลือก รวมสัดส่วนที่เคยนำมาพิจารณาในระยะแรกคือ ผลการสอบรวมร้อยละ 75 ผลการเรียนร้อยละ 25 ปัจจุบันผลการสอบทั้งสองเป็นครั้งต่อครั้ง และแนวโน้มในอนาคตคะแนนสะสมของโรงเรียนจะมากกว่า (พรชูลี อาชาวำรุง ; 2540)

สรุปได้ว่า ประเทศออสเตรเลียใช้คะแนนจากโรงเรียน คะแนนจากแบบทดสอบ คัดเลือกรวม และคะแนนจากวิชาหลัก คือ วิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ เป็นเกณฑ์ ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ประเทศอังกฤษ

การรับนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัย ในประเทศอังกฤษ ใช้ระบบการคัดเลือก โดยที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ และวินิจฉัย ขั้นสุดท้าย หน่วยรับสมัคร ได้แก่ Universities Central Council for Admissions (UCCS) ซึ่งทำหน้าที่สื่อกลางในการรับสมัคร แจกผลการตัดสินของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เป็น ศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างผู้สมัครกับมหาวิทยาลัย สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะใช้คุณสมบัติร่วมกัน ดังนี้

1. อายุขั้นต่ำของผู้สมัคร โดยทั่วไปต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 17 ปี บางแห่งไม่ต่ำกว่า 18 ปี และบางแห่งไม่กำหนดอายุขั้นต่ำ

2. มหาวิทยาลัยทุกแห่งใช้ผลสอบ General Certificate of Education (GCE) เป็น เกณฑ์ซึ่งจัดสอบโดยหน่วยจัดสอบที่เรียกว่า Examination Boards หรือ Examining Boards ซึ่งมีอยู่ 7 หน่วยทำหน้าที่จัดสอบทั้งในระดับ Ordinary (“O”) และระดับ Advanced (“A”) ในการรับนักศึกษามหาวิทยาลัย มักจะกำหนดทั้งคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ ดังนี้

2.1 คุณสมบัติทั่วไป (General Requirements) มักจะกำหนดจำนวนวิชาที่ ต้องสอบให้ได้ทั้งระดับ “O” และระดับ “A” เช่น

2.1.1 ต้องสอบ GCE ได้ 5 วิชา ต้องได้ระดับ “A” 2 วิชา เป็นอย่างน้อย

2.1.2 ต้องสอบ GCE ได้ 4 วิชา ต้องได้ระดับ “A” 3 วิชา เป็นอย่างน้อย

2.1.3 ต้องสอบ GCE ได้ 3 วิชา ต้องได้ระดับ “A” ทั้งหมด

2.2 คุณสมบัติเฉพาะ (Course Requirements) ได้แก่ เกณฑ์เฉพาะสาขาวิชา ที่ต้องศึกษา มักจะกำหนดโดยยึดผลการสอบ GCE ทำนองเดียวกับคุณสมบัติทั่วไป แต่อาจ มีการระบุวิชาที่ต้องสอบได้ในระดับ “O” หรือ “A” โดยถือว่าเป็นวิชาพื้นฐานสำคัญ และสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในสาขานั้น ๆ

2.3 กำหนดให้มีความเห็นของผู้รับรองอ้างอิงทางวิชาการ (Academic Referee) ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้สมัครศึกษาอยู่ แต่ถ้าออกจาก

โรงเรียนแล้วจะให้ผู้อื่นเป็นผู้รับรองอ้างอิงทางวิชาการก็ได้ โดยมีแบบฟอร์มให้กรอกความ
เห็นพร้อมกับใบสมัคร

สรุปได้ว่า ประเทศอังกฤษใช้เกณฑ์อายุขั้นต่ำ 17 ปี หรือ 18 ปี ในบางสถาบัน
และใช้ผลสอบ General Certificate of Education (GCE) ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา

จะเห็นได้ว่า การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ
ส่วนใหญ่ใช้ผลการสอบร่วมซึ่งมีการจัดสอบจากหน่วยงานกลาง การจัดสอบของสถาบัน
แต่ละแห่ง (วัดความสามารถ ความถนัดเฉพาะสาขา) และค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมใน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
สำหรับรายวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ในต่างประเทศจัดสอบเป็นพื้นฐาน และ
ให้ความสำคัญ คือ รายวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน (ประเทศฮ่องกง) แต่ก็มี
แนวโน้มที่จะใช้คะแนนกิจกรรมที่นักเรียนทำในขณะที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
หรือระดับอาชีวศึกษา เป็นเกณฑ์อีกตัวหนึ่ง

ตอนที่ 4 รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสรรวิธีการที่หลากหลายเพื่อ
เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติมาตรา 26 โดยวิธีการรับนักศึกษา 3 วิธี คือ

1. การรับตรง หรือการรับนักศึกษาตามโควตาของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค
เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนในส่วนภูมิภาคเข้าสู่ระบบอุดมศึกษามากขึ้น
2. การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เช่น
โครงการพิเศษด้านกีฬา ศิลปะ และวิชาการ เป็นต้น

3. การสอบคัดเลือกรวมที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวิธีการรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
ในระบบต่าง ๆ ผลปรากฏในงานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

ไทย ทิพย์สุวรรณกุล (2543 : 5 – 20) ได้ศึกษาเรื่อง ปฏิรูปวิธีการรับนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาแบบโควตาหรือการสอบร่วม โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างคือสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จำนวน 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบของการรับนักศึกษามี 2 รูปแบบ คือ การสอบผ่านทบวงมหาวิทยาลัย และรูปแบบการรับตรงหรือโควตา ซึ่งจะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรับตรงโดยการสอบข้อเขียน ซึ่งสถาบันสร้างขึ้นเอง กลุ่มที่ 2 ใช้ GPA ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและการสอบสัมภาษณ์ กลุ่มที่ 3 การให้โควตาตามนโยบายของสถาบันและของประเทศ

2. การรับนิสิต/นักศึกษาใหม่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 สถาบันในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มการรับตรงเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

3. การกระจายโอกาสทางการศึกษาพบว่า ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กลุ่มรับตรงจะมีนักศึกษาที่มีบิดาประกอบอาชีพเกษตรกร และมีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาคมากกว่าการสอบคัดเลือกที่รับผ่านทบวงมหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่าการรับตรงมีแนวโน้มกระจายโอกาสทางการศึกษามากกว่าการสอบคัดเลือก

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่เข้าศึกษาแบบรับตรง/โควตา มีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มสอบคัดเลือก

5. โดยภาพรวมกลุ่มที่สอบคัดเลือกและรับตรง อัตราการสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกันมากนัก

นอกจากนี้การจัดสรรระบบโควตาให้กับพื้นที่ต่าง ๆ ยังไม่มีการประสานงานที่ดี มีความซ้ำซ้อน ไม่มีการจัดระบบที่ทำให้เกิดกระจายโอกาสมากกว่านี้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ได้รับโควตาหรือรับตรงเข้ามาแล้วสละสิทธิ์ เพราะนักศึกษาเหล่านี้มีโอกาสเลือกมากกว่าหนึ่งแห่ง เนื่องจากมีโควตาหลายสถาบัน ซึ่งเป็นการสูญเสียโอกาสทางการศึกษา และทำให้ผู้อื่นเสียโอกาส

จิตชนก เริงเชาว์วัน (2522 : 259 – 260) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สอบเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2518 และ 2519 ผลวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาโดยการรับตรง/โควตา จากนักเรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสะสมมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่แตกต่างกับนักศึกษาประเภทสอบคัดเลือกรวม และนักศึกษาทั้งสองประเภทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1 ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

คุณฎี ภาษา (2537 : 66 – 69) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนคัดเลือก เจตคติต่อการเรียนการสอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ที่เข้าเรียนโดยการสอบคัดเลือกผ่านทบวง และโดยวิธีรับตรง โดยสอบคัดเลือกตามโควตานักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่เข้าเรียนโดยสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย กับคะแนนสอบคัดเลือก สัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่รับตรงโดยการสอบคัดเลือกตามโควตาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในนิสิตชั้นปีที่ 2 และปีที่ 4 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตทั้งสองประเภท กับเจตคติต่อการเรียนการสอนไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากการปรับเปลี่ยนระบบการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งสามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ระบบเก่า	ระบบใหม่
1. จัดสอบวัดความรู้ความถนัดเฉพาะปีละ 1 ครั้ง	1. จัดสอบวัดความรู้ความถนัดเฉพาะปีละ 2 ครั้ง
2. ใช้ผลของคะแนนตัดสินการสอบปีต่อปี	2. เก็บคะแนนไว้ใช้ได้ 2 – 3 ปี
3. ใช้คะแนนจากการสอบเท่านั้นตัดสิน	3. ใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (G.P.A) และคะแนนตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (P.R.) มาร่วมพิจารณา
4. ใช้คะแนนสอบครั้งเดียวพิจารณา	4. ใช้คะแนนสอบที่ดีที่สุดมาพิจารณา
5. เลือกคณะ/มหาวิทยาลัยโดยไม่ทราบคะแนนสอบ	5. แจกคะแนนสอบล่วงหน้า เพื่อตัดสินเลือกคณะ/สาขาวิชาที่จะศึกษาในมหาวิทยาลัย

หมายเหตุ ทบวงมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนแปลงการเก็บคะแนนไว้ใช้จาก 3 ปี เป็น 2 ปี เริ่มปีพุทธศักราช 2545 (ระเบียบการสมัครสอบวัดความรู้ เพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2545 ครั้งที่ 1/2545, 2545 : 2)

จะเห็นได้ว่า เกณฑ์ต่าง ๆ ของการสอบคัดเลือกในระบบปัจจุบัน มีประเด็นที่น่าพิจารณาในแต่ละเกณฑ์ และมีผู้ให้ความคิดเห็นแตกต่างกันไป เช่น

ไทย ทิพย์สุวรรณกุล (2543 : 19) ได้กล่าวถึงประเด็นวิธีการรับนักศึกษาโดยการสอบคัดเลือก ซึ่งมีการสอบ 2 ครั้ง โดยเฉพาะการสอบครั้งที่ 1 เนื้อหาที่สอบควรให้มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากไปกระทบกับการเรียนในชั้นมัธยมปลาย เอมสุดทำไม่ได้เรียน อาจารย์พยายามสอนให้จบภายใน 5 เอม เอมสุดทำมีแค่ Lab เนื่องจากมีเนื้อหาวิชาค่อนข้างมาก ถ้าจัดการเรียนการสอนตามปกติที่กระทรวงศึกษาธิการจัดหลักสูตรให้เป็นไปได้ยาก ซึ่งมีผลกระทบต่อครูผู้สอน ต้องปรับระบบรูปแบบการสอบเพื่อให้ได้เนื้อหาสาระครบถ้วนเพียงพอที่จะมาสอบแข่งขันได้ และเป็นเหตุให้เด็กออกไปกววิชาข้างนอก และไม่เข้าเรียนในเทอมสุดท้าย ซึ่งมีผลกระทบไปถึงระบบการเรียนการสอน ซึ่งไปสอดคล้องกับความคิดเห็นของการประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับปัญหาการสอบร่วม มีผลกระทบต่อการศึกษาในระบบโรงเรียน คือ โรงเรียนเร่งสอนเนื้อหาให้จบภายในเวลา 2 ปี และการเรียนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชาการมากเกินไป ทำให้เด็กขาดการฝึกปฏิบัติ ตลอดจนการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์

สำหรับในประเด็นการเก็บคะแนนไว้ใช้ได้ 2 - 3 ปี มีผู้เสนอแนวความคิดนี้ว่า น่าจะเป็นปัญหาเนื่องจากแต่ละปี แต่ละครั้งระดับความยากง่ายของข้อสอบแตกต่างกัน ทำให้แต่ละปี อาจได้คุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้าแตกต่างกัน เกิดความไม่เป็นธรรม (สำนักงานโครงการปฏิรูปอุดมศึกษา สกศ, 2543 : 11) นเรศ พันธราทร (2541 : 15) กล่าวว่า ข้อดีเด่นของการสอบคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่คือ ปีหนึ่งมีการสอบสองครั้ง คือ ช่วงเดือนตุลาคม และ มีนาคม การสอบสามารถเลือกสอบเพียงบางวิชา หรือทุกวิชา และจะสอบกี่ครั้งก็ได้ ทบวงมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ใช้ผลสอบได้ในระยะ 3 ปี และเลือกช่วงคะแนนที่ดีที่สุด ทำให้นักเรียนไม่เครียดลดความกดดัน

ในประเด็นการใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (G.P.A) และคะแนนตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (P.R.) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก ซึ่งการดำเนินงานในประเด็นนี้ของทบวงมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 26 ระบุชัดเจนว่า การจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ ให้นำผลการประเมินซึ่งจะพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ

ในสภาพปัจจุบันขณะนี้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (G.P.A) ของแต่ละโรงเรียนมีคุณภาพแตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนมีคุณภาพต่างกัน และมีผู้ให้แง่คิดในเรื่องนี้หลายท่าน เช่น สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543 : 38 – 40) การจัดสรรโอกาสเข้าเรียนต่ออุดมศึกษานั้น จะต้องพิจารณาผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษา แต่จะใช้มากใช้น้อยขึ้นอยู่กับปรัชญาและวิธีการของสถาบันแต่ละแห่ง การประเมินผลการเรียนจะใช้หลักโดยการพิจารณาพัฒนาการเป็นสำคัญนั่นคือ พิจารณาโดยการอิงตนเอง ไม่ใช่อิงกลุ่ม หรืออิงเกณฑ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องสร้างความเข้าใจกับครู – อาจารย์ ดังนั้นการวัดและประเมินผลระดับมัธยมศึกษาจะต้องมีมาตรฐาน สภาพปัจจุบันขณะนี้ G.P.A มาจากโรงเรียนที่มีคุณภาพต่างกัน ซึ่งทางวิชาการรับไม่ได้เลย และวิธีการแก้ปัญหาในระยะสั้นคือใช้เทคนิคเรื่องการแปลงค่า G.P.A โดยปรับให้ใกล้เคียงกันกับคุณภาพโรงเรียนที่แตกต่างกัน มิเช่นนั้นแล้วคะแนน 66 คะแนนซึ่งมาจาก G.P.A และ P.A. จะเป็นตัวสร้างความยุติธรรม

วิเชียร เกตุสิงห์ (2543 : 52) กล่าวว่า การนำ G.P.A มาพิจารณาจะทำให้โรงเรียนช่วยเหลือของตน โดยการให้คะแนนสูงขึ้นเพื่อให้ค่า G.P.A สูงตามไปนั้น จากการตรวจสอบรายโรงเรียนในช่วง 2 ปียังไม่เกิด และเมื่อนำ G.P.A มาตรฐานต่างกันไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเป็นรายวิชา พบว่า สามารถนำมาแทนกันได้

วิชัย ต้นศิริ (2543 : 54) กล่าวว่า การนำ G.P.A มาพิจารณาในการสอบคัดเลือกอาจเป็นเพราะข้อสอบไม่มี Validity ไม่ได้สะท้อนภาพที่แท้จริง การวัดโดยใช้ G.P.A นั้นเป็นการวัดผลตลอด 3 ปี ซึ่งครูใกล้ชิดกับนักเรียนจะสะท้อนภาพผลการเรียนที่แท้จริงของนักเรียนได้มากกว่า แต่ถ้าวัดการสอบมี Validity การใช้ G.P.A อาจไม่มีความสำคัญมากนัก

สำเรีง บุญเรืองรัตน์ (2541 : 60) กล่าวว่า จากการวิเคราะห์โรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า โรงเรียนที่มีการสอนที่ตรงตามหลักสูตรมีแนวโน้มว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมจะสูง ทำให้มีความถนัดสูงตามไปด้วย ซึ่งสามารถนำคะแนนผลการเรียนสะสมนี้ไปให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาได้เลย

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2544 : 55, 78 – 79) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย พบว่า มีความแตกต่างหลัอมล้า และการได้เปรียบเสียเปรียบกันสูงในกลุ่มของผู้เรียน โดยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีการกวดวิชาในปัจจุบันนั้นเป็นนักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนวิทย์ – คณิต มากกว่านักเรียนแผนกอื่นๆ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสูงจะมีการกวดวิชาที่มากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ โดยกลุ่มนักเรียนที่เกรดเฉลี่ยในช่วง 3.51 – 4.00 จะมีอัตราการกวดวิชามากที่สุด คือ ร้อยละ 79.2 เมื่อ

พิจารณาถึงเขตที่ตั้งของโรงเรียนที่เรียนอยู่ พบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเขตเมืองนั้น จะมีอัตราการกวาดวิชาสูงกว่านักเรียนที่เรียนในเขตนอกเมืองในทุกพื้นที่ที่ศึกษา โดยสูงกว่าร้อยละ 75 ขึ้นไป ในขณะที่นักเรียนเขตนอกเมืองมีอัตราการกวาดวิชาไม่ถึง ร้อยละ 25

ในส่วนของลักษณะการกวาดวิชา พบว่า จะเรียนกวาดวิชาที่โรงเรียนกวาดวิชา ร้อยละ 73.9 รองลงมาคือเรียนกวาดวิชาที่อื่นที่ไม่ใช่โรงเรียนกวาดวิชา ร้อยละ 36.7 เรียนกวาดวิชาที่อื่นที่ไม่ใช่โรงเรียนกวาดวิชาและที่โรงเรียนกวาดวิชาด้วยกัน ร้อยละ 20.1 เรียนกับครูในโรงเรียน ร้อยละ 17.9 และเรียนกับโครงการที่โรงเรียนจัดให้ ร้อยละ 7.7

ในส่วนของจุดมุ่งหมายในการกวาดวิชานั้น คำตอบของผู้ตอบสะท้อนจุดอ่อนของระบบการศึกษาไทยที่เน้นการแข่งขันและการเอาชนะสูงรวมถึงปัญหาการเรียนการสอนในโรงเรียนปัจจุบัน โดยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวาดวิชาส่วนใหญ่จะเรียนเพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น ร้อยละ 69.0 เพื่อเตรียมสอบเข้าศึกษาต่อ ร้อยละ 63.2 และเพื่อเรียนล่วงหน้าก่อนเรียนในชั้นเรียนปกติ ร้อยละ 54.0 ซึ่งไม่แตกต่างจากความเห็นของผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนกวาดวิชา

เมื่อพิจารณาในส่วนของประโยชน์ของการกวาดวิชาสะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาไทยที่เน้นเรื่องการสอนเป็นสำคัญ โดยพบว่านักเรียนที่เรียนกวาดวิชาอยู่ในปัจจุบันจะมีความคาดหวังในระดับมากกว่า การกวาดวิชาจะช่วยให้ได้เทคนิคในการทำข้อสอบมากขึ้น ช่วยให้เข้าใจในวิชาที่เรียนมากขึ้น ช่วยเพิ่มโอกาสการสอบเข้าศึกษาต่อได้ ได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ และช่วยให้ผู้เรียนได้คะแนนสอบในโรงเรียนดีขึ้นอีกด้วย

ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการกวาดวิชานั้นมีความหลากหลายและมีความแตกต่างสูงมากโดยทั่วไปจะพบว่าใน 4 จังหวัดหลักจะเรียนในโรงเรียนกวาดวิชาเทอมละประมาณ 3 วิชา หรือ 3 คอร์ส และเรียนที่อื่นๆประมาณ 1 วิชา

ตำราญ มีแจ้ง (2544 : 86 – 87) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบคะแนนสอบ คะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใหม่ ระหว่างวิธีแปลงคะแนนผลการเรียนสะสมตามวิธีของทบวง วิธีการแปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน และวิธีการเทียบมาตรฐานพบว่า

ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมของนักเรียนโปรแกรมวิทย์ พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมของนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ ส่วนค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมของนักเรียนในโปรแกรมศิลป์ พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมของนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ แต่เพื่อพิจารณาแต่ละโรงเรียนจะเห็นว่าค่าเฉลี่ยของผลการเรียนทั้งโปรแกรมวิทย์ และโปรแกรมศิลป์ อยู่

ระหว่าง 1.46 – 2.70 แสดงว่ามีโรงเรียนบางโรงกวดเกรดนักเรียน และบางโรงเรียนปล่อยเกรดนักเรียน

การเปรียบเทียบคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ ที่มีวิธีแปลงคะแนนผลการเรียนสะสมตามวิธีของทบวง วิธีการแปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน และวิธีการเทียบมาตรา ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างก็มีคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่ได้จากการแปลงคะแนนผลการเรียนสะสม ตามวิธีการเทียบมาตราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนโปรแกรมวิทย์โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบในส่วนที่ได้จากการแปลงคะแนนผลการเรียนสะสม สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำหรับนักเรียนโปรแกรมศิลป์โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบคัดเลือกในส่วนที่ได้จากการแปลงคะแนนผลการเรียนสะสมสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

จากวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศมีวิธีดำเนินการทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกันกับประเทศไทย ในที่นี้ผู้วิจัยขอสรุปประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การสอบร่วม ซึ่งมีการจัดสอบจากหน่วยงานกลาง จะเห็นได้ว่าทุกประเทศที่กล่าวมาแล้วจะมีวิธีการสอบร่วมนี้ และใช้ผลของการสอบเป็นเกณฑ์หนึ่งในการคัดเลือก ซึ่งน่าจะเพื่อให้เกิดความยุติธรรม และเปิดโอกาสให้ผู้สมัครได้เลือกมหาวิทยาลัยได้อย่างหลากหลายตามความรู้ ความถนัด และความสนใจได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า ปัญหาของการสอบร่วมของประเทศไทยคล้ายคลึงกับประเทศญี่ปุ่น คือ ปัญหาอัตราการแข่งขันสูง การสอบคัดเลือกที่เน้นหนักด้านวิชาการ ก่อให้เกิดปัญหาแก่โรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการกวดวิชา เพื่อจะติวเข้มให้นักเรียนสอบเข้าได้ และมีแนวโน้มมากขึ้นในประเด็นการเลือกคณะ/ ภาควิชาที่ไม่ตรงกับความถนัด ความสนใจ แต่จะเลือกคณะตามที่ผลของคะแนนคิดว่าน่าจะสอบได้ในช่วงนั้น ทำให้ต้องมีการสอบใหม่ ซึ่งเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษาประการหนึ่ง

2. การจัดสอบของสถาบันแต่ละแห่ง ซึ่งในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการวัดความสามารถ ความถนัดเฉพาะสาขา สำหรับประเทศไทยนั้น ได้แก่ การคัดเลือกประเภทที่ 1 คือ การรับตรง/ โควตา วิธีการนี้ถึงยังไม่แพร่หลายมากนัก อาจเนื่องจากการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และเพิ่มภาระให้แก่ผู้ปกครอง และผู้สมัครที่จะต้องเดินทางไปสมัครในแต่ละแห่ง หรือการ

เกิดความซ้ำซ้อนในการสอบได้ในสถาบันหลายแห่งในตัวผู้สมัครคนเดียวกัน แต่นับเป็นวิธีการที่จะได้บุคคลตามนโยบายของอุดมศึกษาไทย คือ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้เป็นแหล่งผู้รู้ แสวงหาความรู้ สะสมความรู้ และถ่ายทอดความรู้อันทันสมัยสู่ชนในชาติได้ และต้องให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระเสรีทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องแคล่วสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (สุธรรม อารีกุล, 2543 : 157 – 159)

3. การคัดเลือกโดยใช้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับวิธีการนี้จะเห็นว่าในต่างประเทศให้ความสำคัญในส่วนนี้เกือบทุกประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่า ถ้ามีความเชื่อว่าการจัดการศึกษาระดับมัศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานพร้อมทั้งมีการวัดที่เป็นมาตรฐาน คะแนนส่วนนี้ก็น่าจะเป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานของผู้เรียนได้ดี และใกล้เคียงกับความสามารถที่แท้จริง เพราะเป็นการวัดที่ผู้วัดมีระยะเวลาในการวัดระยะยาว ซึ่งจะสามารถใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายวิธี และดูพัฒนาการของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเบื้องต้นของการวัดผลที่ว่าควรจะวัดหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ วิธี และการวัดที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 26 สำหรับประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการคัดเลือก โดยใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้พิจารณา ในปีการศึกษา 2542 โดยที่มีมหาวิทยาลัยที่ใช้วิธีการนี้เป็นหลักโดยไม่มีการสอบข้อเขียน 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โดยสรุปประเทศไทยควรมีการดำเนินการสอบคัดเลือกโดยใช้ทั้ง 3 รูปแบบข้างต้น แต่การจะจัดสรรรูปแบบใดในสัดส่วนเท่าใดขึ้นอยู่กับเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา

นอกจากนี้ระบบโควตาซึ่งใช้มากในมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคของประเทศไทย จัดขึ้นเพื่อให้คนในภูมิกานั้นได้รับการจัดสรรโอกาสการศึกษาระดับอุดมศึกษา (วิจิตร ศรีสะอ้าน : 2543 : 2) แต่อย่างไรก็ตามการจัดทำประกันคุณภาพเพื่อให้ระดับคะแนนที่ออกมาของแต่ละโรงเรียนให้มีความเป็นมาตรฐาน ก็เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนควรเร่งดำเนินการ ขณะนี้การใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมยังเป็นที่ถกเถียงกันค่อนข้างมากในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐาน และทางวิชาการรับไม่ได้เลย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ , 2543 : 39) เพื่อให้ปัญหาเหล่านี้ลดลงและเป็นที่ยอมรับกันได้ การดำเนินการประกันคุณภาพก็น่าจะเป็นสิ่งที่ควรกระทำในระยะยาว สำหรับในระยะสั้นควรใช้เทคนิคการเทียบ

มาตรา (Equating) โดยแปลค่า G.P.A โดยปรับให้ใกล้เคียงกันกับคุณภาพโรงเรียนที่
แตกต่างกัน มีเข็มนั้นคะแนน 10 % จะเป็นตัวสร้างความยุติธรรมให้กับผู้เรียน

